АСОЦИАЦИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ НА ДЕЦА С УВРЕДЕН СЛУХ
АРДУС

Информационен бюлетин на Асоциацията на родителите на деца с увреден слух

АДРЕС: 1000 София,
ул. „Иван Денкоглу" № 12-14, етаж 5
Тел./факс: 987 26 46
1606 София, п.к. 113
e-mail: ardus@abv.bg
www.ardusbg.com

Брой 26, ноември 2014 г.

Да посрещнем с надежда Новата 2015 г.!

Скъпи родители, мили деца - малки и големи, приятели!

В навечерието на коледната нощ да си пожелаем сиянието на празничните дни да ни донесе здраве, успех и вяра в бъдните! Коледната звезда да огрява верния път във всяко наше начинание, в което гори искрата на добротата, разбирателството, толерантността и благородството! Успехите ни ще се множат, щом имаме амбицията, волята и най-вече желанието да ги постигнем за по-добро бъдеще на децата ни.

Благодаря на всички, които се включват и помогат в дейностите на Асоциацията. Защото когато сме заедно, сме по-силни!

Да посрещнем с надежда Новата 2015 г., с усмивка, топлина и доброта в сърцата си, с вяра и с надежда, че ще постигнем това, на което сме се посветили - децата ни.

Да си пожелаем здраве, сигурност, разбирателство, доверие и най-вече повече човечност и доброта във всички хора. А огънят в огнището, който сме запалили, никога да не угасва!

Весела Коледа!
Мирна, спорна и щастлива Нова година!

Мария КРЪСТЕВА,
председател на АРДУС

РЕЗУЛТАТИ

Успешен финал на проект „От теб зависи!"

В края на юли т.г. приключи 18-месечният проект на АРДУС „От теб зависи! Равни възможности и социално включване на хора с увреден слух", финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси", съфинансиран от Европейския социален фонд на ЕС.

Реално постигнатите резултати от проекта имат напълно измеримо и проследимо въздействие на местно, регионално и национално ниво.

Мария КРЪСТЕВА

Участваха 339 човека, на възраст между 18 и 35 г. Целевата група беше от хора с увреден слух, живеещи на територията на областите София и Пловдив и са: безработни; членове на семействата на глухи хора, които подпомагат социалната им интеграция; хора с установена трайна загуба на слуха; младежи, желаещи да повишат квалификацията си и да продължат обучението си; представители на местната централизирана и общинска администрация - служби за Социално подпомагане, Бюра по труда и работодатели.

Сформираха се и се оборудваха центрове за подкрепа на хора с увреден слух в София и Пловдив, които функционират и в момента. Предоставяха се консултантски услуги за кариерно ориентиране и реализация на пазара на труда на млади хора с увреден слух. Възползваха се 123-ма души, с които се проведоха индивидуални консултации.

Младежите с увреден слух се подпомагаха при участие в различни стажантски и доброволчески програми, търсеха се възможности за реализация чрез осъществяване на контакти с браншови организации, Бюрото по труда и трудово-предприемаческите борси.

В резултат на добрата комуникация с работодатели и активното подпомагане на лицата с увреден слух за успешна стартова реализация, 26 души започнаха работа за целия период на проекта. След завършване на проекта, още 7 бяха назначени на работа, благодарение на дейността на консултантите.

Създаде се успешен модел за сътрудничество и партньорство с представителни организации на работодатели, малки и средни предприятия и администрация, в резултат на който се предостави възможност за стажуване на хора с увреден слух.

„Национални дни на кариерата'2014 г." Във връзка с партньорството с работодатели, администрация и НПО, беше организирано участие в най-големия форум на работодателите в България, състоял се в София и Пловдив. Презентираха се възможностите за наемане на хора с увреждания, предимствата и облекченията за бизнеса, представени бяха младежи с увреден слух и пред най-големите работодатели в България. Създаде се възможност за бъдещо тясно сътрудничество за улесняване достъпа на хората с увреден слух до налични работни места, стажантски програми и временна заетост, съобразно опита и компетенциите им.

Консултантите по кариерно ориентиране проведоха срещи с 214 представители на различни общности - работодатели, НПО, браншови организации, бюра по труда, регионални административни звена. Целта беше да се улесни достъпа до информация за подходящите работни места за хора с увреден слух, запознаване с предимствата и облекченията за бизнеса при наемане на хора с увреждания, разясняване на спецификата на увреждането и подходящи видове работа за хората с увреден слух, в зависимост от степента на слуховия им дефицит.

Следва на стр. 2

В Центъра за подкрепа на хора с увреден слух

„Шарено училище" - празник за откриване на учебната година

Летните лагери

НОВИНИ ОТ ПЛОВДИВ

Център за подкрепа на хора с увреден слух

Центърът в Пловдив беше открит през май 2013 г. по проект на АРДУС - „От теб зависи! Равни възможности и социално включване на хора с увреден слух".

Милена ГЪРКОВА

В него работят Антоанета Кюлханска и Милена Гъркова. Те информират и подпомагат хората с увреден слух, съобразно потребностите и проблемите им, осъществяват контакт с необходимите специалисти, институции, администрации и работодатели. Улесняват диалога с жестомимичен превод при:

➢ *консултантски услуги за кариерно ориентиране и реализация на пазара на труда;*

➢ *интервюта при кандидатстване за работа и инструктажи при започване на работа;*

➢ *консултации за повишаване квалификацията ;*

➢ *подпомагане за продължаващо обучение;*

➢ *подпомагане на обучителния процес на студенти във ВУЗ;*

➢ *съдействие и насочване на семейства с деца с увреден слух към подходящи специалисти, необходими за адекватното развитие на децата - предпоставка за по-добра социална интеграция и равнопоставено участие в обществения живот;*

➢ *съдействие при организиране на обучения и семинари и подпомагане за получаване на достъпна информация.*

След приключване на проекта в края на юли т.г., равносметката от извършената работа на Центъра за периода от 15 месеца, показа висока резултатност при изпълнение на основните дейности по проекта.

➢ *110 души с увреден слух бяха регистрирани, сред които безработни; родители на деца с увреден слух; студенти; наети лица,търсещи съдействие при комуникацията със специалисти и администрацията на различни институции.*

➢ *34 души са приети на работа в: „АББ България ЕООД" - 27 работници; „Marzia bags" - 2 работника; „Impress" - 2 работника; „ITW Испраконтролс България" - 1 работник; „ЛМП България" - 1 работник; „Костов 69 ЕООД"- 1 работник.*

➢ *проведено беше обучение за професионална квалификация по специалността „Машини и съоръжения за заваряване".*

➢ *трима студенти (от шест регистрирани в Центъра) проведоха студентски практики;*

➢ *съдейства се при комуникацията на един от студентите (Атанас Калинов) с администрацията на Пловдивския университет (ПУ) и Студентския съвет, във връзка с изготвянето на писмо до Министерството на образованието и науката (МОН) да се обърне внимание на специфичните потребности на студентите с увреден слух при възприемане на информацията по време на учебния процес и за адекватното разрешаване на този сериозен проблем;*

➢ *родителите на деца с увреден слух бяха насочени към съответните специалисти логопеди и бяха организирани срещи за консултации и обмяна на информация;*

➢ *проведоха се няколко занимателни и полезни обучения и семинари на теми, засягащи подобряването на качеството на живот на глухите хора и начините за постигането му.*

Гореспоменатите факти пораждат заслужено удовлетворение и радост от работата на Центъра, защото са постигнати целите на проекта, а именно :

➢ ***да променим обществените нагласи спрямо хората с увреден слух;***

➢ ***да повишаваме обществената информираност за възможностите на хората с увреден слух, което да подпомогне реализацията им на пазара на труда.***

Проектът приключи. Но работата на Центъра за подкрепа на хора с увреден слух в Пловдив не стихва. Посещават ни хора, които търсят помощта и съдействието ни. Центърът продължава да подпомага хората с увреден слух, за да се чувстват те по-сигурни и по-уверени, че ще получат необходимата им подкрепа, както беше досега.

РЕЗУЛТАТИ

Успешен финал на проект...

Продължава от стр. 1

В двете най-големи болнични заведения за слухопротезиране в страната - ВМА и УМБАЛ-ИСУЛ, се провеждаха консултации на глухи хора и семействата им за възможностите за социално подпомагане, рехабилитация и диагностициране. 126 семейства са ползвали услугите на консултантите.

Жестомимичен превод. Възползваха се 171 човека. Консултантите преводачи придружаваха лицата с увреден слух за улесняване на комуникацията им с местни власти, администрация, работодатели, административни органи и др. Превеждаха и на всички обучения, семинари, кръгли маси.

Работиха и консултанти. Подпомагаха студентите при обучителния процес и ги консултираха за различни административни процедури, свързани с изпити, следване, участие в изследвания, работни ателиета и др. Запознаваха младежите с възможностите за повишаване на квалификацията и продължаващо обучение. В София 50 студенти бяха консултирани от Ива Евстатиева и Славина Лозанова.

Проведоха се две тридневни обучения за 50 бенефициента на тема „меки умения", подготовка за интервю за работа и разработване на CV, както и едно тридневно обучение за 30 бенефициента по ключови компетенции на тема „Предприемачество и стимулиране, създаване на собствен бизнес".

По проекта се отпечата издание за кариерно ориентиране на хора с увреден слух „А сега накъде?", с полезни и практически съвети, препратки и примери, които да бъдат в полза за тяхната първа работа, стаж или доброволчески труд. Книжката може да се изтегли в електронен вариант от **www.ardusbg.com** или получи на хартиен носител в Центровете за подкрепа на хора с увреден слух на АРДУС в София и Пловдив.

В рамките на проекта, АРДУС стартира и информационна кампания „Чуй ме" за

промяна на обществените нагласи към хората с увреден слух. Вече се чувства тази промяна. А хората с увреден слух станаха по-активни, уверени и пълноценни членове на обществото, познават правата и възможностите си, имат към кого да се обърнат за компетентна помощ. До момента 168 302 души са запознати с интернет кампанията „Чуй ме!".

Центровете за подкрепа на хора с увреден слух продължават да функционират с помощта на средства на АРДУС. Консултантите, към които можете да се обърнете, са: в София - Ива Евстатиева и Славина Лозанова; в Пловдив - Милена Гъркова.

ПРОЕКТ С ПРОДЪЛЖЕНИЕ

BG051PO001-4.1.07
„Включващо обучение“
проектът е финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансиран от Европейския социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!

Продължава проект BG051PO001-4.1.07 „Включващо обучение“, започнал в началото на 2012 г., по Дейност 5 - „Създаване на благоприятна среда в училищата и детските градини за адаптивно обучение на деца със специални образователни потребности (СОП)“.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Бенефициент е Министерството на образованието и науката (МОН) - Дирекция „Достъп до образование и подкрепа на развитието“.

Дейностите, които АРДУС изпълнява в партньорство с МОН, са:

➢ *Работа с ученици по метода на груповия тренинг, изграждане на екип, неформално лидерство.*

➢ *Провеждане на срещи с родители и преподаватели в същите пилотни училища. Ще бъдат обсъждани теми за успешната интеграция и включващо обучение на ученици с увреден слух.*

Дейността ще се осъществи чрез участие на психолози и/или рехабилитатор на слуха и говора в 7 от пилотните училища с интегрирани ученици с увреден слух. Предвиждаме дейности в следните учебни заведения в градовете: Полски Тръмбеш - СОУ „Цанко Церковски“, Дупница - СОУ „Свети Паисий Хилендарски“, Троян - ОУ „Иван Хаджийски“, Левски - СОУ „Крум Попов“, Сопот - СОУ „Иван Вазов“, София - 23-то СОУ „Фредерик Жулио Кюри“ и Казанлък - СОУ „Екзарх Антим I“.

Предвижда се и провеждането на семинар и кръгла маса на тема „Съвременни тенденции и перспективи на включващото обучение на ученици с увреден слух“. Целта на двете мероприятия е да се запознаят родители и учители с възможностите, които предоставя включващото обучение. Ще се представи актуална информация за съвременните тенденции, възможностите за продължаващо образование и успешна интеграция от водещи специалисти в областта. На семинара ще бъдат поканени специалисти и родители от училища от цялата страна, където се обучават ученици с увреден слух. За родителите и гостите с увреден слух на проявите ще бъде подсигурен преводач на и от жестомимичен език.

Проектът ще продължи дейността си до края на август 2015 г.

ОЩЕ НОВИНИ ОТ ПЛОВДИВ

За членовете на АРДУС

Центърът за подкрепа на хората с увреден слух в Пловдив се превърна и в клуб за сбирки на членовете на АРДУС. Родителите на деца с увреден слух периодично обменят информация и опит, важни за развитието на рожбите им, за социализирането и интегрирането им в обществото.

Милена ГЪРКОВА

През миналата година популярността на АРДУС в Пловдив и региона значително нарастна. Увеличи се броят на членовете, активизира се дейността на родителите на малчугани и младежи с увреден слух.

Децата на АРДУС посещават два логопедични кабинета, подпомагани от Асоциацията. В началото на лятото се сформира група по плуване от седем деца (от 6 до 9 г.) към СОУ „Димитър Матевски“.

На срещите, една от майките - Жулиета Пейкова, която живее в Пловдив и е член на Управителния съвет на Асоциацията, запознава родителите с решенията на УС.

Голяма част от родителите от града и региона са с увреден слух. Огромното им желание е децата им успешно да се интегрират в обществото. Проявяват голям интерес към добрите

практики в образованието на деца със слухови увреждания.

Студентите ни са трима, три деца са в масово училище, а пет са в предучилищна възраст, с тенденция три от тях да учат в общообразователно учебно заведение.

Когато са заедно, родителите с проблеми на слуха изказват мнения за необходимостта от сериозна и още по- задълбочена работа с децата в извънкласната дейност при подготовката на уроците. Стигнаха до решението да поканят преподавател по български език и литература, който владее жестомимичен език, за да се улесни и гарантира правилното и постъпателното овладяване на граматиката при изучаването на българския език и разясняване на непознатите думи. Намирането на подходящ преподавател все още е в процес на търсене, но младите родители от Пловдив и региона вярват, че със съдействието на Центъра за подкрепа на хора с увреден слух в града ще успеят да осигурят подходящ за децата им педагог за необходимата допълнителна извънкласна работа.

В ПОМОЩ НА РОДИТЕЛИТЕ

Притесненията са неоснователни

Елена ТОДОРОВА, психолог в Дом за медико-социални грижи за деца във Варна

От наблюдения психолозите са констатирали, че през ранното детство здравите деца не забелязват и не се смущават от различието на детето с увреждане до себе си. Тогава те се научават да помагат и съдействат при нужда.

Общуването с деца с увреждане не се отразява негативно върху развитието на връстниците им без увреждане, на другите деца в семейството, в групата или в класа. Притесненията са неоснователни. Масовите стереотипи у нас за децата със специални образователни потребности (СОП) не са се променили, въпреки безспорния напредък в законовата база.

За съжаление, все още нямаме готовност за адекватно мислене спрямо „различното“. Дори родители на деца с увреждания споделят страховете и опасенията си, че другото им дете може да подражава на детето с проблеми.

Наблюдавах групи от по 8-10 деца, в които имаше и едно-две със СОП и смело заявявам, че по никакъв начин това не се отразява негативно на децата без увреждания, дори и да са в бебешка възраст, когато малчуганът най-интензивно копира средата си.

През ранното детство здравите деца, които растат около деца със СОП, не забелязват и не се смущават от различието, а се научават да помагат и съдействат при нужда. Те демонстрират такова отношение, каквото биха имали към по-малките от тях деца. По мои наблюдения, като преходно явление в общия процес на развитие, не е изключено дете да започне да подражава на определени звуци или форми на игра, които бързо преминават.

Поколението ни е осакатено, не е привикнало да живее с различието, а се впечатлява и притеснява. Когато възрастните питаме дали детето ми няма да пострада от общуването с връстници с увреждане, проектираме изцяло собствените си комплекси.

В България има малък напредък. Децата със СОП са с предимство в детските градини. Но мисля, че образователните програми там не са адаптирани за деца с увреждания и се налага те да „догонват“ връстниците си.

„ШАРЕНО УЧИЛИЩЕ"

Специален празник за новата учебна година

Петя НАКОВА

Ден преди началото на учебната 2014/2015 г., децата с увреден слух в София имаха празник за откриването й, наречен „Шарено училище". Малчуганите се забавляваха, а родителите им апликираха истории по отбори и обменяха опит.

„Децата са различни и това е прекрасно", беше посланието ни. Когато са заедно в училище, те го правят шарено.

Три организации помогнаха празникът да се случи.

Съорганизаторите от Асоциацията на родители на деца с увреден слух (АРДУС) подариха тетрадки и химикалки. Двигателни игри с децата играха терапевтите от Център за деца и младежи с увреден слух „Яника" и студенти от специалност „Специална педагогика" в СУ „Св. Климент Охридски". А мимовете от Сдружение „Тишина" - Театър „МимАрт", забавляваха и малки, и големи.

В деня на Шареното училище се надявахме на хубаво време, затова подредихме игри и хапване в градинката пред Националния дворец на децата. Но дъждът ни изненада минути преди началния час на празника. Наложи се да се пренесем вътре в сградата. Но това не ограничи радостта ни, а само игрите с тичане и топка. Атракция за журналистите, дошли да отразят празника, станаха танцуващите деца с увреден слух.

Родителите влязоха в трудната роля на разказвачи на истории. Трябваше да измислят, апликират и разкажат истории за четирите сезона. Критерият за успешно справяне беше, че задържаха вниманието на своите деца .

Заради трудния път, по който минаваме с децата си, истински празнувахме добрите резултати.

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...

По проучвания на ЮНЕСКО, едва през 2086 г. всички деца по света ще имат достъп до начално образование.

- Повечето от децата са имали съвсем кратка лятна ваканция - сподели Таня Димитрова, слухово-речев терапевт и управител на Център „Яника". - *Не можем да си позволим да няма обучение и терапевтична дейност дълго време.*

Празникът уважи и МОН. Присъства Бояна Алексов, старши експерт в дирекция „Достъп до образование и подкрепа на развитието", която прочете поздравителен адрес от министъра на образованието Румяна Коларова.

Грижите и радостите не свършиха. На 15 септември плиснахме вода по стълбите и заведохме Хао Хао в предучилищната му група в 30-о СОУ. Въпреки че смята отлично, дори без да си помага с пръстчетата си, новата обстановка го обърка, докато не видя приятелите си Вальо и Жоро. За тримата, както за всички ученици, предстоят нови предизвикателства. Пожелаваме им да ги посрещат смело, да не се отчайват и да имат успехи, които да празнуват.

МНЕНИЕ

Включването на децата с нарушен слух в общообразователна среда дава добри резултати

Светла ИВАНОВА, Русе

Децата ни пораснаха. Вече имат своите успехи, интереси и планове за бъдещето. Реализират успешно желанията си в избраните от тях професионални гимназии, за постигане на достойна и ефективна образователна, професионална и социално-трудова реализация.

С времето в гимназиите се създадоха необходимите условия, за да могат децата с увреден слух да се чувстват равнопоставени и да се обучават спокойно. Това е предпоставка за пълноценното им участие в социалния живот, успешно да се справят с житейските ситуации.

Включващото обучение, което се осъществява при нас в Русе, не е само институционално. То има за цел да се създаде и използва система от взаимно подкрепящи се дейности, които да съдействат за създаване на по-добро

самочувствие, самостоятелност на учениците, усвояване на учебния материал и интеграция в обществото. Стремежът на всички е вътрешното израстване на учениците като личности и специалисти в своята област.

Между учениците с нарушен слух, ресурсните учители и учителите в гимназиите се създаде атмосфера на непринуденост и спокойствие, поддържа се връзка на взаимно доверие, уважение и подкрепа. За да се разширят социалните контакти на учащите се, често се организират училищни и извънучилищни дейности и мероприятия, които имат важно значение за усвояване на социален опит. Традиция в ПГЕЕ „А. Арнаудов" стана организирането на работилница за изработване на коледни картички, украса, мартеници, съвместно с клуб ЮНЕСКО.Това дава възможност на децата с нарушен слух да се запознаят и да контактуват с връстниците си от други училища. Докато се забавляват и творят, те създават добронамерени, толерантни и дружелюбни отношения и изграждат умения за общуване с по-широк кръг от хора.

Децата ни, както всеки човек, се нуждаят от подкрепа и реални взаимоотношения. Затова ние, родителите в Русе, се стремим да живеем в хармония, разбирателство и взаимопомощ помежду си.

В ПРИМОРСКО

Сред вълни и морска пяна

Ваня НЕЙЧЕВА,
слухово-речев рехабилитатор

Да си в Приморско е сбъдната мечта. Пожеланията ни за нови срещи в хотел „Тишина" оживяха. На фона на дъждовното лято, улучихме прекрасна слънчева седмица за активна и ползотворна почивка.

Сред лагерниците само едно дете беше ново. Другите се познаваха от предишни лагери. Бързо го приобщиха в общите игри.

Освен рехабилитацията „в движение" сред дюните, на плажа, на Дяволската река, в магазина, в ресторанта..., провеждахме всекидневни следобедни занимания. Различията в слухово и говорно отношение наложиха провеждането и на допълнителни индивидуални занимания с две деца с указания и конкретни насоки за работа с родителите им.

Децата осъзнаха, че часовете за групова рехабилитация са не само задължителни, но интересни и полезни. Заниманията имаха състезателен характер, което стимулираше желанието за изява и при най-срамежливите и неуверените, и при най-палавите. Обещахме си никой да не разбере, че не чуваме без апарат. Това може да се случи, само ако говорим правилно и без жестове. Основната ни цел беше да общуваме във всякаква ситуация с граматически правилни изречения (с предлози и съюзи, с правилно членуване и словоред). Специално внимание се отделяше на понятията за време, тъй като при повечето деца те все още са в процес на изграждане.

Децата се стараеха и взаимно се коригираха и помагаха. Още първия ден допълниха правилата на лагера, формулирани от батковците и какичките и съвсем по детски се контролираха взаимно за спазването им. В игрова форма тренирахме еталони за запознанство и представяне. Отделихме време за самостоятелна изява и разказ по преживяно - с удоволствие се споделиха впечатления от пътуването до морето.

Припомнихме си наученото от миналото лято за Приморско и околностите му, усвоихме нови географски понятия и знания (карта на България и Черноморието, основни

и допълнителни посоки, откриване на обект по указания).

Особено внимание се отдели на културата на поведение в разговор с повече събеседници и в различни ситуации, тъй като децата все още нямат изградени умения да се изслушват и съобразяват с чуждо мнение.

Незабравима ще остане късната вечерна разходка по крайбрежната алея с пускане на летящи фенери. Въпреки лятното настроение, децата помислиха и за зимните празници с рисунки и апликации за общото коледно тържество.

Лагерът край морето завърши с интересни подаръци, с активното участие на родителите и по- големите деца, които помогнаха при рисуването с пясък.

Както всяко лято, разделихме се с тъга, но и с удовлетворение - гостите на хотела така и не повярваха, че малчуганите ни са с увреден слух.

В РИБАРИЦА

Старопланински полъх

Ива ЕВСТАТИЕВА,
слухово-речев рехабилитатор

Лагерът беше в с. Рибарица от 28 юли до 4 август. Потеглихме с настроение. В хотел „Грийн вилидж", където се настанихме, имаше прекрасни условия за отдих, спорт и забавления.

Вечерта подготвихме програмата за следващия ден. Бързо се сприятелихме, станахме екип. Децата предложиха правила, които да се спазват по време на лагера и ги закачиха на стената на ресторанта.

На сутринта, след закуска, организирахме поход до месността „Костин" - лобното място на Георги Бенковски. Видяхме паметника на героя от Априлското въстание и „Кървавото кладенче", в което турците са измили кръвта от отрязаната му глава.

В следобедните рехабилитационни занятия си припомнихме събития, дати и имена на герои от Априлската епопея. А вечерта поспортувахме - играхме волейбол.

Ходихме до Тетевен. В манастира „Свети Илия" и в градския музей екскурзовод ни разказа факти за историята на града. Видяхме най-старите къщи, доказателство за богатото минало на района. После, в часа за рехабилитация, си припомнихме наученото и организирахме викторина. А вечерта обсъждахме програмата за следващия ден.

Бяхме и на поход по една от многобройните туристически пътеки в тетевенския Балкан... След кратка почивка в хотела, започна часът за рехабилитация. Децата, разделени на отбори, трябваше да изготвят карта на България и да поставят зададени от нас, рехабилитаторите, географски обекти и градове. Справиха се. Показаха добри познания по география . А вечерта бяхме на дискотека и парти за рождения ден на един от лагерниците.

Не липсваха и турнири - по тенис на маса и народна топка. Включиха се и родители...

Отворихме и Артателието ни. Изработените от децата торбички са за коледните подаръци. Разнообразието на рисунките и апликациите беше голямо, а ентусиазмът и старанието - огромни. В поредния час за рехабилитация си припомнихме знанията за Европа и европейските столици.

Много емоции имаше при отборната игра „Хаус". Родители и деца търсеха скрити листчета с номера - всеки номер беше свързан с изпълнението на определена отборна задача.

Имахме още един рожденик. Подготвихме му парти изненада. Изработихме му и огромна поздравителна картичка с безброй пожелания.

Фантазия и творчество беше вложено във „Вечерта на талантите".

На следващата сутрин отново отидохме до месността „Костин", провеждаше се национален фолклорен фестивал. Поиграхме хоро и ние, поговорихме си с участниците, снимахме се...

В последния час за рехабилитация обсъждахме преживяното, случките и впечатленията ни от първия до последния ден. Вечерта накладохме лагерен огън, говорихме за приятелството. Бяхме малко тъжни. На следващия ден си тръгвахме за дома... Но пак ще бъдем заедно, след някой и друг месец. А дотогава - със здраве!

КАМПАНИИ

ЗАПОЗНАВАМЕ ВИ С КАМПАНИИТЕ, НА КОИТО АСОЦИАЦИЯТА НА РОДИТЕЛИТЕ НА ДЕЦА С УВРЕДЕН СЛУХ Е ПАРТНЬОР

На 11 ноември т.г., Ресурсният център в София-град организира работна среща с с ученици и млади хора с увреден слух.

Поводът е стартирането на кампанията **„Разчупи стените"**, която цели да запознае и обърне внимание на обществеността върху творческите способности на младите хора със специални образователни потребности.

Към работната среща проявиха интерес и взеха активно участие много млади талантливи хора - художници, графични и пространствени дизайнери, фотографи и др.

Кампанията „Разчупи стените" ще бъде организирана съвместно с Асоциацията на родителите на деца с увреден слух (АРДУС). Ще се търси подкрепата и на столични учебни заведения, детски градини, социални центрове и т.н.

ЗАСЛУШАЙ СЕ

„Заслушай се!" е информационната кампания за насочване на общественото внимание към предизвикателствата пред хората с увреден слух и повишаване културата на слухово здраве сред българското общество.

Екипът е съставен изцяло от доброволци. Някои са с увреден слух, а други не могат да останат глухи за каузата. Общата цел е да се осигури равен достъп до информация, образование, професионално развитие и пълноценно участие в обществения живот за хората с увреден слух.

Цели на кампанията

- *Приемане и по-добра интеграция на хора със слухова загуба чрез популяризиране на успешни примери;*
- *Осъществяване на информационни събития за слуховото здраве и опасностите от шумово замърсяване;*
- *Създаване на модерен Национален център за жестов език и услуги;*
- *Субтитриране на български филми и телевизионни предавания;*
- *Признаване на жестовия език като официален за страната и глухата общност;*
- *Осигуряване на равен достъп до образование, професионална реализация, социални и обществени услуги за хората с увреден слух;*
- *Привличане на корпоративни ииндивидуални партньори и дарители за разработване на целеви услуги с помощта на информационните технологии за по-пълно интегриране и по-добра реализация на хората с увреден слух.*

Хората ще бъдат информирани за опасностите от шумовото замърсяване, слушането на музика със силен звук и слушалки в ухото и начините за предпазване от увреждане на слуха.

В България, според проучвания, над 120 000 души са с различна степен на увреждане на слуха. Голяма част от тях разчитат основно на жестомимичния език като средство за всекидневна комуникация. Нуждата от професионални жестомимични преводачи става все по-голяма. Чрез кампанията ще се подпомогне създаването на модерен Национален център за жестов език и услуги.

Екипът на кампания „Заслушай се" работи за подобряване достъпа до информация и комуникация чрез използване на информационните технологии от всички хора със слухова загуба.

Информация АРДУС

ЖЕСТ НА МЛАДИ ХОРА

Уважаеми читатели,това е информация, която ни изпрати Десислава Иванова, за събитие, станало на 14 февруари - Денят на любовта и за жеста на млади хора от Първа английска гимназия в София. Те направиха дарение на децата с кохлеарни импланти на АРДУС .

ДАРИХМЕ С ОБИЧ

„Интеракт" е програма на Ротари Интернешъл за младежи между 12 и 18 г., които участват и изпълняват проекти в помощ на обществото, които допринасят за международното и междукултурното разбирателство.

Отбелязахме 14 февруари - Денят на любовта. Клубовете на Интеракт и People To People International (PTPI) към Първа английска езикова гимназия не изневерихме на традицията в този ден да раздадем безброй усмивки, обич.и... още нещо. Двата клуба проведохме благотворителен базар под мотото „Любовта е повече от думи". Атмосферата беше страхотна - червени балони, усмихнати хора, вкусна храна, весело настроение, музика. Бяхме приготвили лакомства и продавахме ръчно изработени бижута. Целта на благотворителния базар беше да се съберат средства, с които да се подпомогнат деца с увреден слух с кохлеарна имплантация при закупуването на батерии за кохлеарните импланти. Задачата на клубовете се оказа повече от успешна. Събраната сума възлезе на 320 лв. Това беше успех, благодарение на съпричастността на приготвилите базара и на тези, които си купиха по нещо за спомен от този ден. Със средствата закупихме 540 батерии, които дарихме на децата с увреден слух с кохлеарни импланти на АРДУС, заедно с обичта ни, приятелството, вярата и надеждата!

ПП - Скъпи млади хора, членовете на АРДУС - родителите и нашите рожби, ви благодарим за благотворителния жест към децата ни. Желаем успех във всички ваши начинания, за да сгрявате сърцата и душите на тези, които имат нужда оттова. Благодарим!

МЕЖДУНАРОДНА ПРОЯВА

Дигитална компетентност

Мария ПАНТАЛЕЕВА

През юни, в гр. Крайова, Румъния, се проведе уъркшоп по програма „Учене през целия живот" и подпрограма „Грюндвиг". Темата беше „Дигитална компетентност - необходимост в социалното и професионалното включване на хората с увреден слух". Домакин беше Асоциация „Window" (прозорец). Учредители на това сдружение са учители от Специализираното техническо училище за младежи с увреден слух „Бетовен".

Участваха представители от различни институции от Шотландия, Англия, Словения, Хърватска, Турция, Румъния и България. Много от участниците бяха заинтригувани от дейностите на АРДУС, тъй като в повечето от страните нямат подобна родителска организация и може да се каже, че ще вземат пример от нас и от дейностите на Асоциацията.

По време на обучението бяха проведени дискусии за необходимостта и ползата от дигиталната компетенстност и знания в областта на РС за хората с увреден слух. Всички споделиха опит от техните държави до каква степен и по какъв начин хората с увреден слух получават необходимото обучение в областта на информационните технологии. Бяха обсъдени нужните умения, които човек с увреден слух трябва да притежава, за да има необходимата дигитална компетентнсост в своето социално и професионално включване. А именно: умения за уеббраузване - намиране на информация в интернет; умения за използване на електронна поща и на социални онлайн мрежи; умения за изоплазване на програми за възпроизвеждане на текст.

В рамките на уъркшопа бяха направени посещения на двете специализирани училища за глухи деца. Едното - „St. Vasile Craiova School" е с детска градина и е за ученици до 8-и клас. Другото е специализираното техническо училище „Beethoven" за ученици от 8-и до 12-и клас. Презентираха и ни демонстрираха как работи т. нар. „ASR - Automatic Speech Recognition" (Автоматично разпознаване на речта). Това е иструмент, който се използва от учители и ученици по време на час или домашна работа при усвояване на нови думи и словосъчетания, части на речта и изреченията.

Всички участници останаха доволни от престоя и от споделения опит. Обменихме контаки с идеята за съвместно сътрудничество за подобряване живота на хората с увреден слух и подпомагане на тяхната интеграция и реализация.

В Управителния съвет

Състоя се на 17 и 18 октомври в Мадрид, Испания, в две сесии. Участваха представители на Франция, Германия, Испания, Финландия, Чехия, Ирландия и България.

Дневен ред:

1. *Доклад на председателя на FEPEDA Бърнард Дейли*
2. *План за работа за 2015 г.*
3. *Заседание по работни групи*
4. *Финансови въпроси*
5. *Новини от Платформата*
6. *Новини от Европейския форум на хората с увреждания*
7. *Резултати от анкетите за родители*
8. *Семейна среща*
9. *Европейско финансиране*
10. *Анкета за услугите, предоставени на хора с увреден слух*
11. *Програма за побратимяване*
12. *Избор на членове на УС*

В доклада председателят направи преглед на дейността през последната година. Положителното е успешното приключване на проекта, свързан с анкетата за семействата с деца с увреден слух; привличането на Швейцария за член на ФЕПЕДА; обединяване на усилията със сродни организации за защита правата на хората с увреден слух и семействата с деца с увреден слух. Негативното все още съществува. Свързано е най-вече с пасивната съвместна работа на членовете на УС.

Дейностите, които продължават, са свързани с анкетата за услугите, предоставяни на хората с увреждания, програмата за побратимяване, привличането на нови членове на ФЕПЕДА, задълбочаване на сътрудничеството с организации, чиито целеви групи са хората/децата с увреден слух в рамките на платформата, така и с Европейския форум на инвалидите.

Финансовото състояние на Федерацията е добро. В наличност в банковата сметка е сумата от 10 000 евро.

Работата в работните групи премина активно и делово:

- Работна група за гласност и уебсайт;
- Работна група за подкрепа.

Представителят на България се включи в първата група. Задачите му са свързани с изработването на информационен бюлетин и брошура на ФЕПЕДА. Обстойно се обсъди и състоянието на Интернет страницата и Фейсбук профила на ФЕПЕДА, които трябва да се обновяват и осъвременят.

Новини от Платформата. Бърнард Дейли предостави документ за правото на достъп до информация, изработен съвместно от участниците в Платформата, който ще бъде допълнително подписан на срещата през декември т.г.

Участието на ФЕПЕДА в работата на Европейския форум на инвалидите се свързва най-вече с работата на Соня Замора в Комитета на жените към Форума, за отстояване на правата на момичетата с увреден слух и на майките на деца с увреден слух.

Резултатите от анкетата за семейства с деца с увреден слух - дейно участие имаше АРДУС. Бърнард Дейли пое инициатива да състави анкета за неонаталния скрининг за по-детайлно събиране на информация. Необходимо е да се направи и във връзка с програмата за ранна интервенция при обучението на деца с увреден слух, висшето образование и др.

Семейната среща през 2015 г. - представителят на АРДУС информира УС за решението от УС на Асоциацията за невъзможността да организира семейната среща в България през 2015-а поради финансови съображения и липсата на опит при организирането на такова мащабно събитие с повече от 150 участника.

Европейското финансиране - Бърнард Дейли сподели, че възможност за финансиране предоставя Европейският форум за инвалидите и ФЕПЕДА, като негов член, трябва да се възползва оттова.

Продължава работата по **попълването на анкетата за услугите,** предоставени на хора с увреден слух в страните, членки на ФЕПЕДА.

За побратимяването - представителят на АРДУС, който работи по програмата за побратимяване, информира, че няма особено развитие в сътрудничеството между побратимените организации. Въпреки финансовите проблеми на всички организации, могат да се провеждат съвместни дейности. Но, трябва да има интерес за сътрудничество и да се положат усилия.

Финансовата подкрепа - представителят на АРДУС препоръча Европейската програма „Еразмус Плюс", ключова дейност 2.

Нови членове на УС - Андре Гуенца от Франция, Ролф Уилм от Германия, Сари Палопоски от Финландия и Соня Замора от Испания.

На втората сесия от заседанието се избра ново ръководство на ФЕПЕДА - Соня Замора, председател, Бърнард Дейли - зам.-председател и Сари Палопоски - главен секретар.

Общото събрание

Общото събрание на ФЕПЕДА беше на 18 октомври. Присъстваха и представители на Испанската организация. Одобриха се новите членове на УС. Дискутира се бъдещото развитие на Федерацията, най-вече във връзка с проекти, свързани с по-обстойната информация по отделните въпроси, включени в анкетата за родители на деца с увреден слух.

Интерес предизвика презентацията на Ана Паеляс, член на Комисията по правата на хората с увреждания към ООН, която говори за Конвенцията за правата на хората с увреждания и на децата. Сподели, че Комисията е от 18 човека, като 17 са с увреждания. На всеки 4 години комисията съставя доклади по въпроса за правата на хората/децата с увреждания в отделните страни. Препоръча да се търси съдействието на Комисията по проблемни въпроси и да се предоставя информация за отделни случаи. Паеляс смята, че е ценно всяка организация, която отстоява правата на деца с увреждания, да ги включва активно в дейността си и да им предоставя възможност да изразяват мнението си.

В Изпълнителното бюро

На 17 и 18 януари т.г. в Париж беше заседанието на ИБ на ФЕПЕДА. Участваха представители на Ирландия, Испания, Финландия, Франция и България.

След обсъждането на протоколите от срещите на ИБ в Тулуза (юли 2013) и на УС в Талин (октомври 2013), председателят на ФЕПЕДА направи преглед на дейността на организацията.

За оптимизиране работата, работните групи в рамките на УС, предложени в Талин, бяха одобрени:

- **Работна група по въпросите на популяризирането дейността на ФЕПЕДА,** с представители на Естония, Ирландия, Чехия и Швеция. Дейността й е издаване два пъти в годината на бюлетин; поддържането на електронната страница на организацията; издаването на брошура и връзката с обществените медии.
- **Работна група по въпросите на обществената подкрепа на дейността на ФЕПЕДА,** с представители на Испания, Италия, Холандия, Австрия и Литва. Ще работи за запознаване на обществеността с политиката на действие на организацията по проблеми на хората с увреден слух, в частност семействата с глухи деца. Част от дейността ще бъде и лобирането на изборите за Европейски парламент и предоставяне на материали за целта.
- **Работна група за провеждането на семейни срещи,** с представители на Франция, Германия, Финландия и България. Ще помага на организацията, провеждаща семейната среща, чрез споделяне на опит от подобни прояви за набиране на доброволци и информация за финансиращи програми.

Следва на стр. 8

ПОД ОБЛАЦИТЕ

Искам да полетя

Мария ПАНТАЛЕЕВА

Научих за социалната кампания „Лети повече" случайно. Тя е за хората, които мечтаят да полетят, но не са подозирали за тази възможност. Един вид покана за полет към хората в неравностойно положение - младежи, излезли от социалните домове, хора с физически увреждания, хора със зрителни проблеми, глухи, самотни и многодетни майки, бежанци, наркозависими на лечение. Това е предизвикателство към мечтателите, отправили поглед към небесната шир. Кампанията се реализира като част от проекта „FLY MORE" на клуб „Лети Независим" (познат още като Sky camp), в партньорство с Асоциацията на пилотите и инструктори по парапланеризъм (APPI).

За да се включиш и те одобрят, трябваше да изпратиш есе на тема „Искам да полетя" и представиш решение на ТЕЛК, че се водиш човек с увреждане.

Къде на майтап, къде на сериозно, реших да изпратя това лично-лирично писмено признание за моята мечта да полетя. И се започна голямото чакане. Сигурна бях, че няма да ме одобрят и че няма да имам невероятната чест да съм част от безширното небе.

Но... какво се оказа?! Получих потвърждение, че съм включена в групата за тандемни полети. Не можах да повярвам!... И така - благодарение на тази кампания, успях да сбъдна една моя мечта. А какво стана?

Летях!

Да, летях на фона на безширното небе!

30 септември 2014 г. - дългоочакваният ден! Е, най-накрая! Чакаше ме тандемен полет с парапланер!

По някакво случайно съвпадение имах късмета да не съм сама, а с още четирима приятели. И така - приключението беше пълно. Тръгнахме рано сутринта за Сопот, за да сме на линия в 10 ч. на лифта. Денят беше прекрасен. Слънчево и ясно небе, идеално за полет. Когато пристигнахме, само един от инструкторите ни беше там и се наложи да поизчакаме. Но времето беше оползотворено в мислене кой какво ще напише на ръцете си, за да го покаже на камерата горе във въздуха. Дойдоха и другите двама инструктори. Тук ще вметна огромни благодарности към Емо, Любо и Светльо от Sky Camp - прекрасни хора с големи сърца, които сбъднаха част от мечтите ни и които проявиха страхотно внимание и уважение към нас, младежите с увреден слух и искрено се радваха с нас.

И така, качихме се на лифта. Сърцето ми взе да бие силно. През целия път догоре гледах други парапланеристи в небето и се чудех накъде съм тръгнала да летя и аз?! Що за глупост правя?! Но си казах, я се стегни, трябва да го преодолееш и да го направиш!!!...

На поляната на „стартовата писта" ни дадоха напътствия кое, как, кога става, след което се разпределихме по двойки и заехме позиция за излитане. Моя милост обаче направи фалстарт и успях да излетя от втория път. Но, и най-добрите грешат, нали?!

Не знам как да опиша чувството, когато летиш. Първоначално, поради шока от излитането, изобщо не разбрах какво става, чак след минута-две си дадох сметка, че се нося във въздуха и изпитах страхопочитание, еуфория, не знам как да го назова... Усещането е уникално, свободно, неописуемо. Сигурна съм, че всеки, летял с парапланер, е изживял това чувство по свой си начин...

Кацането, естествено, се случи по по-лесния начин - на меки задни части. А после, споделяне на впечатления, на емоции, на чувства...

А аз? Не си дадох сметка какво бях направила току-що! Няколко часа по-късно осъзнах какво ми се беше случило и какво изживях... Определено ще повторя, потретя, ... ще подесетя - това е изживяване, което ще остане завинаги в съзнанието ми.

Огромни благодарности на екипа от Sky Camp за невероятното им посрещане и летене. Горещо препоръчвам на всеки да изживее такава емоция и да усети тръпката да летиш и да си free like a bird (свободен като птица)!

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...

Конната езда е полезна и за деца с нарушения на слуха и зрението.

Но начините на обучение са различни: за глухите деца е ефективен способа на подражанието, а за слепите – ясните инструкции и многократните повтаряния, дори е необходимо инструкторът да разказва и описва всичко наоколо. За децата със слухови и зрителни увреждания е трудно да действат сами. Но конната езда им дава това, от което са лишени: емоционална приповдигнатост и радостно вълнение при постигане на целта.

Конете, които работят с децата, са подбрани и обучени много взискателно. Животните не се стряскат от шум, викове и резки движения. Те са здрави, спокойни, добронамерени и няма да навредят на малкия ездач.

СПОРТ

Успех на лекоатлети

Четирима ученици от Училището за деца с увреден слух „Св. Иван Рилски" в Търговище са в призовите шестици на Второто европейско първенство по лека атлетика за юноши и девойки с увреден слух. Спортната проява се проведе в турския град Трабзон на стадион „Согутли Алтезим", където всички стартови позиции са били снабдени със специална светлинна стартова система, предвидена за лекоатлети с увреден слух. Участваха състезатели от 25 страни от Европа.

В националния отбор на България по лека атлетика за спортисти с увреден слух са състезатели от Търговище и един от София. Тренировките преди европейското бяха в спортната база на НСА, под ръководство на Стойчо Стойков, старши учител по физическо възпитание и спорт.

Нашите влязоха в челните шестици на четири лекоатлетически дисциплини. Десетокласникът Стелиян Радев завоюва V място на дълъг скок (5,85 м). В дисциплината хвърляне на диск Нурджихан Раимова от IX клас и Радослав Сашев от XI клас заеха шестите места. Нурджихан Раимова е и седма на хвърляне на копие. А Емрах Чаушев от X клас е шести в гладко бягане на 5000 м.

От Интернет

В Изпълнителното бюро

Продължава от стр. 7

Обсъди се дейността на работните групи, начина им на действие и комуникацията им с ИБ. Реши се тези въпроси да намерят окончателно решение на заседанието на УС във Вилнюс през април т.г.

За по-добра информираност на членовете на ИБ, всеки член на Бюрото да представя информация за организацията си две седмици преди срещата.

Дискутираха се резултатите от анкетата за семействата с деца с увреден слух. Б. Дейли представи сравнителен анализ на данните, отнасящи се до организациите, членки на ИБ..

Анализира се и анкетата за структурата и дейността на организациите, членки на ФЕПЕДА.

Обстойно се разгледа програмата за побратимяване. За пореден път се установи, че най-добре работещи са организациите в Ирландия и в България. Представителят на България беше преизбран за координатор на програмата, със задача да осъществи контакт с организациите и да съдейства за по-активното им участие.

АРДУС
Отговорен редактор
Мария Михайлова
Дизайн и предпечат
Красимира Пенова